



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici  
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

**Soto, Domingo de**

**Venetiis, 1608**

1 An uotum sit alicuius rei possibile, ad quam vi præcepti non tenebamur,

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38878**

QVÆSTIO I.

DE SVBSTANTIA VOTI.

S.Tho. 2.2. quæst. 88.

ARTICVLVS I.

Vtrum votum sit alicuius rei possibile, ad quam vi præcepti non tenebamur.



**H**UNC statim in fronte articulum proponimus. Vtū votum sit rei alicuius possibile, quam antea vi præcepti non debebamus? Nam nihil est quod Deo non sit vigore præcepti debitum, inanis est nouendi religio. Et arguitur a parte negatiua. Nihil operis præstare Deo possumus, quod ei non sit à nobis tenore præcepti dilectionis super omnia debitum, ergo vanum est quidpiā vouere. Probatur antecedens. Tenemur eū diligere ex toto corde, ex tota mente, & ex totis viribus, ergo nihil est, quod virtute huius maximi mandati, nō illi debeamus. Secundo, ille nos de nihilo creauit, suaque misericordia pascit, & sustentat, ergo quidquid sumus, atque adeo quidquid operari possumus, illi debemus immo vere, vt etiam Ethnicus ipse Aristot. 5 Phyc agnouit, nihil ei possumus pro susceptis beneficijs par recipere nihil ergo et alias in debitum spondere possumus. In contrariū autē reclamat tota scriptura sacra, vt Deut. 23. Cum votum voueris. Domino Deo tuo, non tardabis reddere, & Psal. 75. Vouete & reddite Domino Deo vestro.

Hanc quasi iunculam, licet scholasticis insolitam quam superficie tenus in calce secundi libri tetigimus, toti huic nostre disputationi præ foribus affiximus, vt Lutheranis obuiam occurreremus qui hanc vouendi religionem fœtalem & commentitiā contendunt. De quare illos lib. 3. de natura & gra. cap. 2. in iudicium detulimus. Lutherus inquam in suo damnato Opere De uotis monasticis demoliti niritur morem hunc ecclesiasticum, quoniam res est, inquit sine auctoritate & exemplo scripturæ, merumque ac perniciosum hominum

inuentum Audi monachum, quanto impetu suum quomodo institutum, idque potest ea Lutherani in suis dogmatibus cōtinuare studuerunt. Fuit n. Lutherus omnium hæresum. Vt uellet fidus atque impudens renouator. Ille quippe molimen hoc fuit ante motus. Contra quem celeberrimus Thom. Vvald tom. 4. de sacramentalibus, tit. 9. ca. 83. & 84. doctissime, disertissime, de hac re differuit. Sed vt alios omittamus rationem originemque erroris huius, vt nos loco citato explicuimus, ex duobus fontibus Lutherus deduxit. Primus fuit, quod putauit præcepto dilectionis Dei super omnia teneri nos ad omnia opera officiaque illi offerenda, quæ facere possumus, vt in primo argumento dicebamus. Vnde continuo intulit, non solum nullam esse opus quod non sit natura sua præceptum verum & nullatenus mortales in hac vita posse illud præceptum satis implere. Quapropter aut quemcumque quantumcumque iustum in omnibus operibus delinquere, vt arti. 31. & 32. ad Leonem adstrui. Quoniam arbitratur hunc dilectionis modum quocumque præcepto cōcludi, quem quidem modum cum pro ratione præcepti adhibere non possumus, quocumque opere delinquimus. Sed tamen misericordia, inquit. Dei est, quod non nobis eandem omissionem imputet. Ex quo sibi ipsis inferunt nullam esse super erogationis opus, quod esse queat peculiaris materia voti. Alter istorum patidus fons extitit, quod opera iusti debent liberrime fieri, votum autem necessitatem inferre ac subinde libertati obstat. At secundi huius ca pitis error qua stio sublequenti monstrabitur. Primum tamen expugnauimus loco citato, nimirum ostendentes quemadmodum an illa blasphemiam persistant, quod Deus nos ad impossibile obliget. Hæc autem expugnatio nihil ad præsens. Sed idcirco de hoc errore meminimus, vt radicem panderemus ex quam illas in nos blasphemias deprimum, porro quod distinguamus a præceptis consilia, cum tam omnia sint præcepta comprehendenda item quod putemus aliqua esse opera supererogationis, per que homines & nos præcipue monachi satisfacere gloriamur non solum pro nostris, verum etiam pro alienis delictis, de quibus subinde supererogationis operibus vota emittuntur. Fuit tamen hæresis hæc aduersus Pelagianos condēnata,

Primū argum.

Aristot.

Auctor libro de natura & gra. Luther.

SOTO  
QUESTIO I  
DE SVBSTANTIA VOTI  
ARTICVLVS I  
13

Aug. nata, ut refert Aug. in epistola ad Paulin. Vbi ex decem erroribus illi quinque sunt, quod dicitur baptizari teneantur renuntiare omnibus diuitijs. Rñdetur ergo ad quæstionem ea hõica conclusione. Præter opera præceptorum supersunt alia non debita, quorum votum emittere iustum est, ac celebre religionis officium. Conclusio tum frequenter virtusque instrumenti testimonijs stabilitur, tum etiam locupletissimis sanctorum exemplis, ac subinde ineluctabili ratione. Oracula enim veteris legis iam cepimus ex Deut. 23. cinare, & ex Psal. 75. Exat, & Num. 6. lex. Vir siue mulier cum fecerint votum vt sanctificentur, & se voluerint dño consecrare, a vino & omni quod inebriare potest, abstinere. Et Eccl. 31. quid uouisti Deo, ne moreris reddere. Et Plou. 20. Ruina est homini de uotari sanctos, & post uota retractare. Neque uero se satis ab his iaculis ab clypeo illo protegant, quod uerus lex iam pridem cum suis præceptis est antiquata, nam hæc non ex ceremonialis habetur, aut iudicialibus qua abolita sunt, sed plane inter moralia que natura iure perdurant. Immo uero quo istorum cæcitas aperit deprehendatur, Ethnorum mos locupletissimo testimonio est ipsissimo natura iure hanc uouendi religionem fundari, sane quibus semper ubique terrarum solemne fuit am rebus aff. etis, quam pro lætis uictorijis uota suis delubris nuncupare. Vnde Lilius lib. 1. Tullus, inquit, in re repida duodecim uouit Salios sanaque pallori & Pauri. Et Plales legem prospiciebat Euangelicam ubi aiebat. Imola Deo sacrificium laudis, & redde Altissimo uota tua. Sacrificium. n. laudis sacrosanctum conuiuium nostrum est, cui conuenit reddere uota. Mox & patrum exempla perpetuo durant, vt illa imitemur. De Iacob autem legitur Genesi 28. uouit uouisse Deo. Et de Anna Samuelis matre. Reg. 1. Et vt reliquos sileamus ex illo Luca 1. Quantum utrum non cognosco, clare colligitur sacratissimæ Virginis uotum, ut Aug. asserit in lib. de nuptijs & concupiscentia & refertur 27. q. 2. causa sufficiat. Et in noua lege de Paulo legitur. Actu 18. rotodisse sibi caput in Cæchris, quod haberet uotum. Et in Euangelio Mart. 16. constat uotum instituta Christo esse probatissima. Ait. n. primum esse eunuchos, qui se castrauerunt, hoc est, sua

sponte, absque legis vinculo, propter regnum celorum. Et ne contra cum Lutheranis existimare uer præceptum, subdit. Qui potest capere capiat. Cuius instar ait 1. ad Cor 7. Pau. De uirginibus præceptum nõ habeo, consilium autem do. Deinceps subsequitur adolescentis historia, qui Christum interrogatione pulsans quid faceret, ut vitam haberet æternam responsum accepit, ut seruaret mandata. Cui rursus dicenti cum a iuuentute custodisse, respondit Christus. Si uis perfectus esse, uade & uende omnia que habes, & da pauperibus, & sequere me, ubi aperte perfectionis statum a præceptorum materia disereuit. Ait. n. primum. Si uis ad vitam ingredi, tanquam de re necessaria. Quare ut legitur Marc 10. postquam adolescens rñdit omnia seruasse, inuitus eum Christus, dilexit eum. Vnde fit consequens, non fuisse mentium, licet Hieron. & Orig. ad contrarium annuere uideantur. Ob idque Dominus cupiens eum ad ueritatem frugè promouere, culmen ei perfectionis monstrauit, quo post præceptorum fundamentum in consilijs prominet. Quocirca illico Petrus publico Apostolorum nomine subdit. Ecce nos reliquimus oia, & sequi sumus te, quid ergo erit nobis? Super quo loco Aug. lib. 17. de Ciuit. Dei, ca. 7. ait, Hoc uotum potentissimi uouerant, iuxta illud 1. Reg. 2. Dans, uotum uouenti. Constat ergo Apostolos uoto se obsequio Christi consecrasse. Hæc aut non est loci petentis locupletius differere, quæ rursus q. 2. sub titulo de uoto religionis, in mentem redibunt. Sed expediebat statim in libri vestibulo rationem patefacere, cur extra præcepta materia paret: multa uouendi, quæ non sunt lege debita. Ratio ergo conclusionis de cotrario principio, quam quo Lutherani nituntur ducitur hæc. Plurima erant opera, ad que nullum nos cogit præceptum, multaq; alia, a quibus neque legis prohibitio nos arceret, ergo uoto possumus & ad illa nos obligare, & ab his nos cohibere. Probatur antecedens. Prouidentissimus Deus in edendis legibus, quibus nos cogeret nõ tantum ad id aspexit, quod nos illi procreationis beneficio deberemus, quodq; a nobis posset absoluta auctoritate exigere, sed cum omnia suauiter pro cuiusq; conditione disponat ad id prorsus quod ueneri morales secundum imbecilem naturam nostram

Hiero. Orig.

Aug.

Rõ conclusion.

nostram prestare sufficiebamus, nam lex omnes æque obligare debet, atque ad id maxime, quod tum ad eius cultum, tum ad nostram mutuam charitatem necessariū erat. Hoc autem non est quidquid vnusquilibet totis suis viribus assequere potest, sed ea prorsus quæ in Decalogo continentur, & quæ illi tanquam ibidem implicita appendent, ergo reliqua omnia in nostra sunt posita libertate, facere ea velimus an secus. Idq; apertius confirmatur Deus naturæ auctor, præter factorum decreta nihil nobis aliud edixit, quam quod ipsa præcepisset, natura autem non obligat vniversos vt vnusquisq; quantum potest, faciat, ergo neq; Deus. Alias non oēs ex æquo suis legibus obligaret, cum non omnes æqua valeant. Est ergo nihil minus quam vclania sic de Deo sentire vt isti predicant. Colligamus igitur multa nobis esse extra præceptorum lineam arbitraria & libera, quæ sint nobis votorum materia. Adde, quod votorum materia, vt paulo inferius patebit, non modo sunt consiliorum opera, verum & præceptorum. Sed hæcenus locuti sumus de illa peculiari, quæ non nisi voti obligatione sit debita.

Confir-  
matio.

Ad pri-  
mū arg.

D. Tho.

August.

Ad primū igitur argumentū in contrariū, negamus in maximo illo dilectionis mandato omnia complicari opera, quæ quisq; exhibere potest, sed satis est fictoria mente & anima & viribus Deum diligere, vt nihil eidem dilectioni aduersum admittamus, quod quidem in hac vita per Dei fauorē & subsidium implere possumus. Duplīter quippe, vt 2. 2. q. 10. 4. art. 6. auctor est S. Th. præceptum hoc impleri potest. Vno modo perfecte, scilicet dum ad fidem peruenitur quem Deus intendit qui sanè est, vt homo se illi omnimodo amore cōiungat, vt neq; venialiter delinquere, nec alium admittere amorem queat. Atq; hoc fiet in patria, quā se s. m. verbū Apostoli 1. ad Cor. 13. Deus erit omnia in omnibus. Vnde Aug. lib. de perse iust. Illa, inquit, plenitudinæ charitatis patriæ præceptum illud implebitur. Diliges Dñm Deum tuum ex toto corde tuo. Sed alio modo impletur imperfecte, quā scilicet non perueniatur ad finē, nisi a regula non receditur, quæ illuc ducit. Et isto modo impletur in via. Quare impletio hæc non eo dicitur imperfecta quod non sufficit ad cuiusdam culpam, sed quod per ipsam non assequimur fidem. Vnde

idem Aug. lib. de spiritu & tit. c. 26. inter militantem vitam & triumphantem sic distinet quod ad iustitiam huius vite quæ illo dilectionis mandato præscribitur, satis est non peccare. Neque id, inquit, deputandum est culpæ, quod nondum potest hic esse tanta Dei dilectio, quanta illius erit, dum a nobis conspicietur. Ad secundum autem respondetur, quod licet quidquid simus, signum Dei simus, non tamen quidquid operamur, ei virtute præcepti debemus, vt pote qui suas leges naturæ nostræ tenuitate admeritis est.

#### ARTICVLVS II.

*Vtrum votum in solo voluntatis proposito perficitur.*

**S** Vpposito, votum esse possibile propter liberam materiam, quæ extra præceptorum obligationem supersit, queritur de eius substantia, quæ per definitionem innotescit. Atqui ordine peripatetico prima inuestigatio est de genere, ac subinde de forma definitionis, scilicet de materia. Primum exploratur in hoc articulo, atq; alterum in sequenti. Competitissimum ergo cum sit, votum esse actionem humanam, queritur cuiusmodi sit potentia actus virum, scilicet sit voluntatis propositum, an vero intellectus promissio. Et arguunt, quod sit propositum. Est enim multis recepta definitio voti, quod sit conceptio boni propositi cum animi deliberatione firmata, quæ quis ad aliquid, vel faciendum vel non faciendum se Deo obligat, propositum autem huiusmodi firmum solo voluntatis motu perficitur, ergo votum in tali proposito consistit. Secundo & uox ipsam ostendit. Dicitur n. uotum a uoluntate, nam id quicquid proprio uoto facere dicitur quod uoluntate facit, cum ergo promissio non nisi rationis opus sit, sit consequens ut in uoluntate uotum consistat. Tertio. Illic uotum perficitur, unde obligatio nascitur, nam hæc est uoti gemina uirtus, obligatio autem ex solo proposito absque ulla promissione exoritur, ergo illic uotum consummatur. Probatur minor. Per hoc, quod quis mittit manum suam ad aratrum, obligatur ad opus, secundum illud Luc. 6. Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, est